

Vragen over beoordelingskader Energietuinen Voerendaal

Algemene vragen raadsvoorstel:

1. Hoe is de bescherming van het Heuvellandschap geregeld en hoe passen energietuinen/zonneweides hier fatsoenlijk in?

Antwoord:

Allereerst is die bescherming geregeld in alle wet- en regelgeving m.b.t. natuur en bijvoorbeeld door de status van Nationaal Landschap. M.b.t. de Energietuinen houdt dit in dat er ruimtelijk logische aansluitingen zijn bij de bestaande kenmerken van de locatie zelf en van de directe omgeving. Daarnaast moet een ontwerp gericht zijn op verbetering van de bestaande kwaliteit van de locatie. Door bijvoorbeeld landschapsherstel, meervoudig ruimtegebruik en koppelkansen mee te nemen. De juridisch bescherming is daarboven geregeld in de gemeentelijke bestemmingsplannen. Hier zijn energietuinen niet toegestaan. Voor elk initiatief zal een aparte planologische procedure moeten worden gevolgd. Deze afwijking moet voldoen aan het vastgestelde beleid.

Tot slot, heeft uw raad op 11 maart 2021 een raadsbesluit genomen waarin de landschapsstudie van bureau Verbeek geamendeerd is vastgesteld. De vastgestelde zoekgebieden zijn allen landschappelijk getoetst waarmee de bescherming extra is voorzien. Voorts zijn alle dienaangaande inbrengen van inwoners tijdens de informatieavonden meegenomen in het Beoordelingskader.

Is er overeenstemming in de bescherming van het Limburgs (Heuvel)landschap door Heuvelland-gemeenten?

Antwoord:

Dit staat los van het beoordelingskader voor Voerendaal en is niet relevant.

2. Hoe zit het met het gestelde in het regeerakkoord over (eisen aan) zonneweides?

Antwoord:

Het regeerakkoord uit 2021 behoeft nog de nodige uitwerking, aangezien er over zonne-energie slechts één en passage is opgenomen die op verschillende wijze geïnterpreteerd kan worden: 'Gezien de schaarse beschikbare ruimte zetten we vooral in op grootschalige installatie van zonnepanelen op daken, inclusief normering. Zonnepanelen op land staan we alleen toe, als multifunctioneel gebruik van dat land mogelijk is, bijvoorbeeld op rijksgronden.' Een nadere uitwerking is te vinden in de zonnebrief van 20 mei 2022 van minister Jetten aan de Tweede Kamer. Daarin staat een nadere definiëring van het begrip multifunctioneel voor gronden met een landbouwfunctie: "Bij nieuwe functiecombinaties in een project kan worden gedacht aan zon-PV samen met natuurherstel of klimaatadaptatie, het combineren met landbouw, met recreatie of opslag met batterijen". Het Beoordelingskader van de gemeente Voerendaal komt volledig tegemoet aan deze nadere omschrijving.

3. Hoe groot is de resterende opgave van Voerendaal in het kader van de energietransitie?

Antwoord:

In de paragraaf 1.1 en 1.2 is de opgave zon op grote daken en zon op land in het kader van de RES voor Voerendaal tot 2030 benoemd. Dus alleen de opgave voor elektriciteit. Daarnaast is er nog in de RES de warmte-opgave. Tot slot is in de regio

afgesproken in 2040 energieneutraal te zijn, in die zin is de resterende opgave nog enorm voor en Voerendaal en Parkstad.

En is grootschalige energieopwek met de huidige (opslag- en transport) capaciteitsschaarste op het net wel realistisch?

Antwoord:

Op dit moment is dat mogelijk, maar een stevige afstemming met de netwerkbeheerder Enexis is wel essentieel en maakt ook deel uit van het beoordelingskader.

Beleidskader Energietuinen:

Paginavragen:

1. (p6) Hoe wordt rekening gehouden bij beoordeling initiatieven zon op land met impact en potentiële impact van risico's op waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden?

Antwoord:

Dit is niet aan de orde omdat de gebieden die door de raad zijn vastgesteld allen niet liggen in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden.

(2e termijn: zak geld voor rotzooi op te ruimen).

Antwoord:

Er moet een beheerplan komen voor tenminste 25 jaar waarbij ook een eindbeeld voorgelegd wordt. Dit dient onderbouwd te worden, waarvan de financiële haalbaarheid altijd een onderdeel is.

2. Waarom geen volgordelijkheid in de aanpak op de opeenvolgende tredes van de zonneladder? Deze staan correct vermeld, echter hoe sturen we hierop? Nu lijkt het wel erg passief beleid? Als zon op land minste voorkeur heeft (buiten stap 5) hoe wordt dan actief gestuurd op de eerste tredes?

Antwoord:

Er is geen sprake van volgordelijkheid bij de zonneladder. Daarom wordt gestuurd op alle onderdelen van de ladder. In dit kader verwijzen wij ook naar de Zonnebrief van de minister waarin deze wijst op de rangorde van de tredes maar ook er op wijst dat er geen volgordelijkheid is.

3. (p10) 3.4.1 → Wat is de bescherming van het Heuvellandschap? Er staat terecht dat we zorgvuldig moeten omgaan met het hoogwaardige landschap in Voerendaal.

Antwoord:

Zie hiervoor de eerdere beantwoording bij Algemeen, vraag 1. De bescherming van het Heuvellandschap houdt in dat er ruimtelijk logisch aansluitingen zijn bij de bestaande kenmerken van de locatie zelf en van de directe omgeving. Daarnaast moet een ontwerp gericht zijn op verbetering van de bestaande kwaliteit van de locatie. Door bijvoorbeeld meervoudig ruimtegebruik en koppelkansen mee te nemen. De bescherming begint tevens bij de zoeklocaties zoals die door de raad zijn vastgesteld. De zoeklocaties liggen om landschappelijke redenen niet in beekdalen of op hellingen.

4. (mede nav pagina 11 3.4.3 Locatie/inpassing) → is het een idee om aan te sluiten bij energietuinen.nl? Aanpak/eisenpakket komt wellicht overeen. En de (innovatieve) vormen van samenwerking op deze website vinden wij interessant.

Antwoord:

Energietuinen.nl is een co-creatie tussen de milieufederaties en de Wageningen Universiteit, TNO en Holland Solar. Op de milieufederatie na zijn dit exact dezelfde partijen waar de gemeente Voerendaal direct mee samenwerkt. Het is daardoor voorstelbaar dat een initiatiefnemer samen met de milieufederatie Limburg kijkt naar de mogelijkheden om hierbij aan te sluiten.

5. (p14) 3.6.3 Inspanningsverplichting. Er ligt een beoordelingskader voor. En hier is sprake van inspanningsverplichting. Volgens welke maatschap kun je een inspanningsverplichting in deze beoordelen?

Antwoord:

Er is zeker een bepaalde maatstaf om de inspanning zelf te meten. Er ligt namelijk een verplichting om een omgevingsdialoog op te zetten. Hiervoor is een handreiking toegevoegd aan het beoordelingskader. Het gaat hierbij niet alleen om de inspanning zelf maar ook om het aantonen hiervan. Dat laatste speelt een cruciale rol en maakt onderdeel uit van de onderbouwing bij de vergunningaanvraag.

6. (p14) 3.6.4 Bestaande overlegstructuren versus overlegmomenten. Welke overlegstructuren zijn er in welke kern die de gemeente kent?
Antwoord:
 Er zijn bijvoorbeeld buurtverenigingen, maar de voornaamste zijn de inwoners of de (toekomstige) kernoverstijgende energiecoöperaties.
7. (p16) inpassing in landschap. Eeuwenoude transformatie? Is dit de transformatie die we willen?
Antwoord:
 Het gaat er in deze passage niet om of we een transformatie willen of niet willen, maar dat het landschap al eeuwen transformeert en dat dit niet iets van de huidige tijd is. Of "we" deze transformatie willen, maakt geen deel uit van het beoordelingskader. Het beoordelingskader is er om de verandering van het landschap zo te laten verlopen dat de ontwikkelingen meerwaarde hebben.
8. (p18) Onder bodemkwaliteit: "Voor vegetatie is ... op de bodem valt."?
Antwoord:
 Correct, het woord essentieel is weggefallen.
9. (p18) Onder bodemkwaliteit: Is er een afbeelding voor de raad van de gewenste opstelling? En is dit ook tegen de inwoners aangehouden?
Antwoord:
 Nee, het beoordelingskader geeft de voorwaarden en niet de uitwerking. Dit kan ook per locatie verschillend zijn. Dit is dan ook aan de initiatiefnemer. De inwoners hebben op de georganiseerde avonden over dit punt hun inbreng gegeven. De minimale afstand van 5 meter tussen de panelen is hier een voorbeeld van.
10. (p19-20) NISP-certificering: is het een idee om de (externe) auditverslagen of andere projectdocumentatie voor deze certificering toe te voegen aan het projectdossier dat de Raad krijgt ter beoordeling van de initiatieven? Hier staat zeer waardevolle informatie in over opzet, bestaan en werking van de duurzaamheidsdoelstellingen van de initiatiefnemer en deze zeggen meer dan enkel het certificaat (over het proces).
Antwoord:
 Zoals al eerder aangegeven is, is er momenteel geen partij die de NISP-certificering doet. Daarom zijn in het beoordelingskader de voorwaarden uit deze certificering opgenomen als onderdeel van het beoordelingskader zelf. In het Toetsingskader zijn deze terug te vinden met de omschrijving EcoCertifiedSolarLabel. De betreffende informatie is dan ook te vinden in de betreffende stukken.
11. (p21) Er wordt verwezen naar de preventiebrochure Zonnepanelen. En aangezien in de krant meermaals opgetekend staat van ongevallen met zonnepanelen (op dak en op land) en de impact daarvan op (nog te oogsten) gewassen, dieren en (ecologische) bescherming. Zeker gezien de unieke drinkwaterbronnen in Nederlands perspectief is dit een belangrijk risico. → Hoe vindt tijdige preventie én curatie een plek in een eis tot een bepaalde verzekering van de initiatiefnemers? Zodat de kans zo klein mogelijk is dat iets fout kan gaan en dan wanneer het fout gaat er binnen afzienbare tijd overgegaan wordt op actie?
Antwoord:
 De preventie vindt uiteraard vooraf plaats. Daar maken de afspraken met de netwerkbeheerder, de veiligheidsregio (brandweer) en de inspectie (SCIOS scope 12) deel van uit. De preventiebrochure waar ook naar verwezen wordt is als aanvulling ook nog meegegeven, maar is er voornamelijk voor als er iets misgaat.

12. (p21) Waar wordt naar verwezen bij 'materialen, installatiedelen of componenten' in "Het is niet toegestaan om 'materialen, installatiedelen of componenten' te gebruiken waarvan de oorsprong niet eenduidig kan worden vastgesteld of onbekend is"? Verwijst dit naar onbekende landen van herkomst om bijv. slavernij tegen te gaan of gaat het om onbekende chemische stoffen?

Antwoord:

Er zijn hiervoor Europese richtlijnen en landelijke normen. Deze worden in het beoordelingskader benoemd. Deze zijn in het beoordelingskader niet nog eens uitgeschreven.

13. (p21) Er wordt rekening gehouden met de infiltratie van water en daaropvolgende eisen voor afstand van de panelen tot elkaar. Zijn er (max) afmetingen aan de panelen gesteld?

Antwoord:

Nee, er is een maximale hoogte voor de plaatsing gesteld en een minimale ruimte tussen de panelen.

14. (p21) Is het mogelijk om richting Raadsvergadering in 3d/ 2d uit te beelden hoe de zonnepanelen zouden moeten komen te liggen en liefst uitgewerkt voor de projecten zoals nu bekend? Is het ook mogelijk dat deze visualisaties onderdeel worden van het eisenpakket richting initiatiefnemers zodat commissie en raad bij beoordeling projecten goed overzicht hebben?

Antwoord:

Voor de vaststelling van het beoordelingskader is dit niet mogelijk omdat iedere situatie anders is en het om maatwerk gaat. Dit zal wel bij de raad komen als de initiatieven ingediend worden.

15. (p23) onder financiële waarborging → hoe wordt geborgd dat een initiatiefnemer na 25 jaar het gebied weer schoon achterlaat?

Antwoord:

Dit kan per initiatief verschillen, maar een voorbeeld hiervan is een overeenkomst met een bankgarantie. Door de ontwikkeling van een energietuin is ook de natuur- en landschappelijke waarde gegroeid. Dit hoeft niet te verdwijnen. Alle andere zaken worden in een anterieure overeenkomst vastgelegd.

16. (p23) onder financiële waarborging → Zonnepanelen bestaan onder meer uit zware metalen die (oa door hoe klein ze zijn verwerkt) niet kunnen worden teruggewonnen. Hoe wordt geborgd dat de recycling zo duurzaam mogelijk is?

Antwoord:

Dit is geregeld via Europese richtlijn Afgedankt Elektrisch en Elektronisch Afval (AEEA) en de Nederlandse implementatie van de Europese WEEE-richtlijn. Dit geeft de koepelorganisatie Holland Solar zelf al aan. Daarom is het van belang dat de initiatiefnemers ook de gedragscode van Holland Solar ondertekenen.

17. (p25) Kunt u aangeven welke procedure onder mandaat van college vallen en welke onder mandaat van de raad? (hint: als VVD willen we eigenlijk dat alle trajecten/wijzigingen besloten worden door de raad).

Antwoord:

Gelet op de komst van de omgevingswet is moet rekening gehouden worden met twee situaties. De situatie "oude wetgeving" en de situatie "Omgevingswet".

'Oude' wet- en regelgeving (Wabo, Wro en Bor)

Wanneer een zonneweide niet past in het bestemmingsplan, dan kan het bestemmingsplan gewijzigd worden of een omgevingsvergunning (Kruimelgeval of uitgebreide procedure) verleend worden om hiervan af te wijken. Omdat de omgevingsvergunning op basis van tijdelijk gebruik (Kruimelgeval) alleen kan voor maximaal 10 jaar is deze niet van toepassing, maar voor de compleetheid toch benoemd.

De navolgende ruimtelijke procedures zijn derhalve voorstelbaar:

- een bestemmingsplanwijziging (artikel 3.8 Wro) en vervolgens reguliere omgevingsvergunning aanvraag;
Bevoegdheid: Het college van burgemeester en wethouders bereidt het bestemmingsplan voor (de basis hiervoor ligt in artikel 160 Gemeentewet). Het college van burgemeester en wethouders zorgt dus voor het ter inzage leggen van een ontwerp bestemmingsplan. De vaststelling is een bevoegdheid van de gemeenteraad (de basis hiervoor ligt in artikel 3.1 en artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening). De bevoegdheid tot de uiteindelijke vaststelling van een bestemmingsplan, waarbij planologisch een zonneweide wordt toegestaan, is dus een bevoegdheid van de gemeenteraad.
- omgevingsvergunning voor het afwijken van de bestemmingsplannen op basis van de uitgebreide procedure (artikel 2.12, eerste lid onder a onder 3° Wabo).
Bevoegdheid: Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om een vergunning te verlenen op basis van artikel 2.12, eerste lid onder a onder 3° Wabo (de bevoegdheid is er voor zowel de ter inzage legging van een ontwerpbesluit als de vaststelling). Echter op basis van het raadsbesluit omtrent de verklaring van geen bedenkingen (30 september 2010) is een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk in de gevallen beschreven in het raadsbesluit. Indien de realisatie van een zonneweide bijvoorbeeld te scharen is onder punt 7 "*het vestigen of uitbreiden van niet functioneel, economisch of organisatorisch aan het buitengebied gebonden gebouwen of functies buiten de onder 1. genoemde gebieden anders dan ten behoeve van geldende opvatting of agrotourisme of verbrede landbouw*" dan moet de raad een verklaring van geen bedenkingen afgeven voor het verlenen van de vergunning (op basis van artikel 2.12, eerste lid onder a onder 3° Wabo). Artikel 3.11 van de Wabo bepaalt dat het bevoegd gezag het bestuursorgaan dat bevoegd is een VVGB te geven, onverwijld een exemplaar van de aanvraag den de daarbij gevoegde stukken zendt. Zonder verklaring van geen bedenkingen kan het college van burgemeester en wethouders dan niet de vergunning verlenen voor een zonneweide. De wettelijke basis voor de verklaring van geen bedenkingen is artikel 2.27 Wabo.
- omgevingsvergunning op basis van tijdelijk gebruik als zonneweide (maximaal 10 jaar) hierbij kan gebruik gemaakt worden van de 'kruimellijst' (artikel 2.12, eerste lid onder a onder 2° Wabo juncto artikel 4, lid 11 Bijlage II Bor);
Bevoegdheid: Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om een vergunning te verlenen op basis van artikel 2.12, eerste lid onder a onder 2° Wabo juncto artikel 4, lid 11 Bijlage II Bor. Dit betreft de reguliere voorbereidingsprocedure.

Omgevingswet (ingang 1 januari 2024)

Voor een niet-concreet en/ of onvoldoende afgebakend (bouw)plan kan géén Bopa worden verleend. In dat geval is een wijziging van het omgevingsplan vereist. De navolgende ruimtelijke procedures zijn voorstelbaar onder de Omgevingswet:

- wijziging van het omgevingsplan (artikel 16.30 van de Omgevingswet) en vervolgens vergunning omgevingsplanactiviteit;
Bevoegdheid: Het college van burgemeester en wethouders bereidt de ontwerp wijziging van het omgevingsplan voor. Het college van burgemeester en wethouders zorgt dus voor het ter inzage leggen van de ontwerp wijziging

van het omgevingsplan. De vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De bevoegdheid tot de uiteindelijke wijziging van het omgevingsplan, waarbij planologisch een zonneweide wordt toegestaan, is dus een bevoegdheid van de gemeenteraad.

- omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Bevoegdheid: Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit te verlenen (eventueel in combinatie met verzwaard adviesrecht vanuit de gemeenteraad). Op basis van het raadsbesluit van 6 oktober 2022 geldt het adviesrecht van de gemeenteraad (op basis van artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet) voor *“het realiseren van weiden met zonnepanelen voor zover die niet zijn aangewezen in de RES (Regionale Energiestrategie) 1.0”*. In het geval dus sprake is van een dergelijke zonneweiden dan is het adviesrecht van de gemeenteraad aan de orde. Het advies van de gemeenteraad is bindend: bij een negatief advies zal het college van burgemeester en wethouders de vergunning moeten weigeren. Raadsbesluiten over gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is die genomen zijn voor de invoering van de Omgevingswet, komen bij de invoering namelijk te vervallen.

18. (p31) Nav kansenkaart Voerendaal → wij begrijpen dat er op Provinciaal niveau ook een kansenkaart is, die laat zien dat in Zuid-Limburg de beste locaties voor zonnenvelden in RES-regio Sittard-Geleen liggen. Hoe verloopt de samenwerking met gemeenten in (Zuid)Limburg en is het niet verstandiger om samen in te zetten op de beste plek voor zonnepanelen?

Antwoord:

Dit staat los van dit proces van het beoordelingskader. Dit beoordelingskader is gericht op de wijze waarop een initiatief in Voerendaal afgehandeld wordt. Deze vraag is gericht op samenwerking tussen de gemeenten en dat is hier niet aan de orde.

19. (p34) Hoe staat het voorkomen van schittering nu in dit beoordelingskader opgenomen?

Antwoord:

Visueel overlast is een onderdeel dat per locatie verschillend is en afhankelijk is van de inpassing op de locatie.

Algemene vragen

1. Eerder is wel eens gesproken over (3) pilotprojecten. Hoe staat het hiermee? Welke status hebben zij in relatie tot het beoordelingskader?

Antwoord:

De drie eerdergenoemde pilotprojecten staan nog steeds "on-hold". Bij deze initiatiefnemers is het bekend dat ook voor hun initiatief het nog vast te stellen beoordelingskader de basis zal vormen.

2. Er zit geen maatvoering in/bij het beoordelingskader ingesloten. Hoe wordt hier straks invulling aan gegeven? Oftewel: wanneer scoort een initiatief een "10" en een "2". En wat gebeurt vervolgens? Kan men "zakken"? Zo ja, hoe vaak mag je proberen?

Antwoord:

Er wordt niet gewerkt met een score. De toetsing op basis van het beoordelingskader is een beleidsmatige toetsing. De wijze waarop deze beoordeling/toetsing in Nederland meestal gebruikt wordt is in de vorm van een tender. Om hier een beeld van te krijgen heeft overleg plaats gevonden met de gemeente Houten. Dit traject is daar niet zonder slag of stoot doorlopen. Bij de Tender worden verschillende initiatieven met elkaar vergeleken. Hierbij wordt het beste initiatief op basis van de beoordeling gekozen. Als de initiatieven een 4 een 6 en een 6,5 scoren, dan zal het initiatief van de 6,5 gekozen worden. Dit is immers het beste initiatief. Dit is voor Voerendaal niet mogelijk. Door de keuze van volgtijdelijkheid liggen er drie initiatieven voor die als eerste een kans krijgen om aan het beoordelingskader te voldoen. De initiatieven moeten los van elkaar beoordeeld worden, waarbij de onderlinge score niet meer van toepassing is. Er ligt een programma van eisen waar een initiatief aan moet voldoen. En hierbij ligt de lat in Voerendaal veel hoger.

3. Wordt het beoordelingskader nog aangepast op basis van ervaringen?

Antwoord:

Het is zeker noodzakelijk om het beoordelingskader kritisch te evalueren.

4. Eerder is gesproken over "projecten worden behandeld op volgorde van binnenkomst": hoe zit dat nu? Wat is thans de volgorde van de bekende projecten?

Antwoord:

Aanvraag	Lokaal bekend als	Nr. bij de concept kaart bij raadsvoorstel van 11 maart 2021	Nr. bij de kaart na vaststelling RAK (bijlage beoordelingskader)
1	Schaapsdries-Heugde	7	5
2	Veurder Gewande	24	13
3	Lindelauffer en Haaren Gewande	25	12
4	Steenenis	21	16
5	Termoors	5	3
6	Veurder Gewande (tweede aanvraag ander bedrijf)	24	13
7	Marenweg	20	15
8	Daalsberg	10	10

5. Begrijpen wij goed dat als een projectontwikkelaar alleen financiële participatie voorstelt, dat deze afvalt?

Antwoord:

Ja, dat is correct. Er is dan geen sprake van collectief eigenaarschap